

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, mob. tel. +370 682 92653, el. p. aaa@gamta.lt, <https://aaa.lrv.lt/>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas
el. p. info@corpi.lt

Į 2024-11-26 Nr. S24-181

UAB „Eko Termo“
el. p. info@ppwindenergy.eu

Adresatams pagal sąrašą

SPRENDIMAS

**DĖL UAB „EKO TERMO“ VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO ĮRENGIMO IR
EKSPLOATACIJOS MAŽEIKIŲ IR TELŠIŲ RAJONŲ SAVIVALDYBĖSE
POVEIKIO APLINKAI**

2025- Nr.

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „Eko Termo“, Sodų g. 22, LT-03211 Vilnius, tel. +370 698 38723, el. p. info@ppwindenergy.eu.

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, LT-92221, Klaipėda, tel. +370 46 390818, el. p. info@corpi.lt, www.corpi.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas, poveikio aplinkai vertinimo atlikimo teisinis pagrindas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalį, nurodant Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 1 priedo punktą(-us) ir (arba) nurodant atsakingos institucijos priimtą atrankos išvadą, kad privalomas poveikio aplinkai vertinimas (data, rašto Nr.) arba saugomų teritorijų institucijos reikšmingumo išvadą, kad poveikis gali būti reikšmingas (data, rašto Nr.).

Planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) – vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Mažeikių ir Telšių rajonų savivaldybėse.

PŪV poveikio aplinkai vertinimas atliekamas vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (redakcija galiojusi iki 2022-12-31) (toliau – PAV įstatymas) 3 straipsnio 1 dalies 1 punktu, t. y. PŪV atitinka PAV įstatymo 1 priedo 3.6.2 papunktyje nurodytą veiklą: vėjo elektrinių statyba sausumoje, kai planuojama statyti 7 ar daugiau vėjo elektrinių ir atstumas nuo planuojamų statyti vėjo elektrinių iki pastatytų, statomų ar planuojamų statyti yra 5 km ar mažesnis (matuojant tarp stiebų centrų) arba kai šie skaičiai ir atstumo dydžiai pasiekiami, įskaitant jau pastatytas, statomas ar planuojamas statyti vėjo elektrines.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta (apskritis, savivaldybė, seniūnija; miestas, miestelis, kaimas ar viensėdis; gatvė).

Vėjo elektrines (toliau – VE) planuojama statyti Telšių rajono savivaldybės Tryškių ir Nevarėnų seniūnijose, Mažeikių rajono savivaldybės Vieکشnių seniūnijoje. PŪV vystymo galimybių analizuotos žemės sklypuose, esančiuose Tučių k., Nevarėnų sen., Požaičių k., Tryškių sen., Telšių r.

sav. ir Bobulinos, Pušnavos, Degimų, Dauginių, Birbiliškės, Tučių I, Tučių II, Marijampolės, Meškelių, Nabulių, Dargužiškių, Pabūgenių k., Vieksnių sen. Mažeikių r. sav.

Pagal Mažeikių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius, VE įrengimo vietos patenka į žemės ūkio, miškų ir miškingų teritorijų funkcines zonas. Šio bendrojo plano keitimo sprendiniuose numatyta, kad visais atvejais VE statyba negalima Ventos regioniniame parke ir 2 km atstumu nuo jo, urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinėse zonose, rekreacinėse teritorijose ir 500 m atstumu aplink jas. PŪV I alternatyva atitinka Mažeikių r. sav. teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius. II alternatyvos atveju VE Nr. VEX1 ir VEX2 patenka į nustatytą 500 m atstumą aplink urbanizuotas ir urbanizuojamas, rekreacines teritorijas, taip pat VEX2 įrengimo vieta nutolusi mažesniu nei 2 km atstumu nuo Ventos regioninio parko, todėl neišlankant atstumų iki nurodytų teritorijų VE Nr. VEX1 ir VEX2 statyba negalima.

Pagal Telšių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius, PŪV patenka į intensyvaus žemės ūkio zoną su prioritetine gyvulininkystės-augalininkystės specializacija ir į tausojamojo ūkininkavimo zonos vidutinės ūkinės vertės žemę.

Pagal Vėjo elektrinių išdėstymo Telšių r. sav. teritorijoje, Nevarėnų sen. Nevarėnų, Mitkaičių ir Nerimdaičių kadastrinėse vietovėse, specialiojo plano, patvirtinto Telšių r. sav. tarybos 2022-08-25 sprendimu T1-286 (toliau – specialusis planas Nr. 1), sprendinius, planuojamos VE Nr. VE23, VE24, VE25 patenka į specialiojo plano ribas. Remiantis specialiojo plano Nr. 1 sprendiniais, planuojamos VE Nr. VE24 ir VE25 patenka į VE įrengimui analizuotą teritoriją, tačiau nepatenka į specialiojo plano Nr. 1 sprendiniuose nustatytas teritorijas, kuriose galima vėjo jėgainių statyba. Norint statyti VE Nr. VE24 ir VE25, būtina koreguoti specialiojo plano Nr. 1 sprendinius. Planuojamos VE Nr. VE23 įrengimo vieta nepatenka į specialiuoju planu Nr. 1 analizuotas teritorijas, todėl šios elektrinės įrengimas nedraudžiamas.

Pagal Vėjo elektrinių teritorijos, esančios Degaičių, Eigirdžių, Patausalės, Dirmeikių, Tryškių, Ubiškės, Dūseikių kadastrinėse vietovėse, Telšių rajone, specialųjį planą, patvirtintą Telšių r. sav. tarybos 2012-11-22 sprendimu T1- 428 (toliau – specialusis planas Nr. 2), planuojama VE Nr. VE1 patenka į specialiojo plano Nr. 2 ribas, tačiau į specialiojo plano Nr. 2 sprendiniuose išskirtas VE parkų galimos plėtros teritorijų ribas nepatenka. Norint statyti VE Nr. VE1 būtina koreguoti specialiojo plano Nr. 2 sprendinius.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas (pagrindiniai techniniai ir ekonominiai rodikliai, svarstytos alternatyvos ir pan.).

Planuojama pastatyti ir eksploatuoti iki 40 vėjo elektrinių. Bendra instaliuota VE parko galia gali siekti apie 230 MW.

Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje (toliau – ataskaita) vertinami šie VE fiziniai – techniniai parametrai: vienos VE nominali galia iki 8 MW, bokšto aukštis nuo 120,9 iki 167 m, rotoriaus diametras iki 175 m, bendras VE aukštis iki 254,5 m, maksimalus keliamas triukšmo lygis – 107 dBA. VE statybai ir priežiūrai reikalingos iki 0,5 ha ploto aikštelės, privažiavimo keliai bei elektros perdavimo kabeliai.

Planuojant VE parko statybą ir eksploataciją, numatoma maksimaliai panaudoti esamus kelius, nuo kurių iki planuojamų elektrinių įrengimo vietų būtų įrengti privažiavimai. Esami keliai pagal poreikį būtų sustiprinti, t. y. lauko keliai be asfalto dangos būtų greideriuojami, užlyginamos esamos duobės, keliai periodiškai prižiūrimi. Vietose, kur privažiavimui prie elektrinių kelių nėra, planuojama suprojektuoti ir įrengti reikiamas kelio atkarpas.

VE generuojama elektros energija požeminiais 30 kV kabeliais planuojama pajungti į naujai projektuojamą transformatorinę pastotę, kurios įrengimas numatomas Mažeikių r. sav., Vieksnių sen., Savarinos k., esančiame žemės sklype kad. Nr. 3218/0005:53.

Poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) metu analizuojamos šios pagrindinės alternatyvos:

– „nulinė“ alternatyva. Ši alternatyva atspindi esamą aplinkos būklę, sąlygas ir natūralius aplinkoje vykiančius pokyčius veiklos nevykdymo atveju.

– I veiklos vystymo alternatyva: analizuojamas iki 35-ių VE parko įrengimas: Mažeikių r. sav. – 31 (Nr. VE2, VE3, VE4, VE5, VE6, VE7, VE8, VE9, VE10, VE11, VE12, VE13, VE14, VE15, VE16, VE17, VE18, VE19, VE20, VE21, VE22, VE26, VE27, VE28, VE29, VE30, VE31, VE32,

VE33, VE34, VE35); Telšių r. sav. – 4 (Nr. VE1, VE23, VE24, VE25) VE įrengimo vietos (toliau – I alternatyva);

– II veiklos vystymo alternatyva: analizuojamas iki 40-ies VE parko įrengimas: Mažeikių r. sav. – 36 (Nr. VE2, VE3, VE4, VE5, VE6, VE7, VE8, VE9, VE10, VE11, VE12, VE13, VE14, VE15, VE16, VE17, VE18, VE19, VE20, VE21, VE22, VE26, VE27, VE28, VE29, VE30, VE31, VE32, VE33, VE34, VE35, VEX1, VEX2, VEX3, VEX4, VEX5); Telšių r. sav. – 4 (Nr. VE1, VE23, VE24, VE25) VE įrengimo vietos (toliau – II alternatyva).

Pagal PAV metu nustatytą poveikį atskiriems aplinkos komponentams, taikant poveikio mažinimo priemones, PŪV organizatorius pasirinko I vystymo alternatyvą, kurios atveju iš 35-ių išanalizuotų vietų įrengti 33 vėjo elektrines: 29 VE Mažeikių r. sav. teritorijoje – Nr. VE2, VE3, VE4, VE5, VE6, VE7, VE8, VE9, VE12, VE13, VE14, VE15, VE16, VE17, VE18, VE19, VE20, VE21, VE22, VE26, VE27, VE28, VE29, VE30, VE31, VE32, VE33, VE34, VE35; 4 VE Telšių r. sav. teritorijoje – Nr. VE1, VE23, VE24, VE25, su sąlygas, kad trijų iš jų – VE1, VE24 ir VE25 – įrengimui būtina koreguoti galiojančius teritorijų planavimą (specialiųjų planų) sprendinius.

Informacija apie produkciją, energijos, žaliavų, cheminių medžiagų naudojimą

VE statybai bus naudojami sertifikuoti gaminiai, atitinkantys Europos Sąjungos reikalavimus, o žemės sklypuose atliekami tik atskirų įrenginių sumontavimas. VE įranga bus pagaminta specializuotose gamybose, atvežta į vietą ir čia montuojama. Statybų metu bus naudojamas specialios paskirties betonai – pamatams lieti ir plieno strypai. Suformavus pamatus ant jų bus montuojami elektrinės bokštai. Toliau montuojamos kitos konstrukcijos – rotorius ir mentės surenkami ant žemės ir visa konstrukcija keliamas ir pritvirtinama bokšto viršuje.

VE, kabelių bei kelių statybos darbų metu dirbanti technika (transporto priemonės, mechanizmai) naudos dyzelinį kurą. VE aptarnavimo aikštelių įrengimui, privažiavimo kelių įrengimui bus naudojamas žvyras, skalda. Esant poreikiui bus naudojamos priemonės kelių dulketumui mažinti (kelių laistymui).

Informacija apie atliekų susidarymą ir tvarkymą

VE statybos metu, įrengiant aptarnavimo aikšteles, montuojant pamatus gali susidaryti nedideli kiekiai statybinių atliekų. Numatoma, kad statybvietėje statybinių atliekų laikymui pastatomi laikini 10 m³ talpos konteineriai. Visos darbų metu susidarantys statybinės atliekos rūšiuojamos ir saugomos konteineriuose iki jų išvežimo ir perdavimo atliekų tvarkytojams.

Užbaigus elektrinių eksploataciją, nedideli kiekiai mišrių statybinių atliekų susidarys elektrinių modelių demontavimo metu. Šios atliekos bus komplektuojamos į specialius konteinerius ir pagal sutartis su atliekų tvarkytojais išvežamos tolimesniam tvarkymui. VE demontavimo metu išardyta technologinė įranga bei atskiros įrangos dalys bus išvežami pardavimui antrinėje rinkoje arba perduodamos atliekų tvarkymo įmonėms, turinčioms teisę tvarkyti tokias atliekas.

Informacija apie PŪV poveikį žemei (jos paviršius ir gelmės), dirvožemiui, vandeniui

PŪV nesąlygoja vandens naudojimo ar nuotekų susidarymo. Lietaus nuotekos nuo VE aptarnavimo aikštelių nebus surenkamos, natūraliai filtruosios į gruntą.

Artimiausia paviršiniams vandens telkiniams planuojama VE Nr. VE7 iki artimiausio vandens telkinio (upelio M-2) pakrančių apsaugos juostos ribos yra 35 m atstumu, VE Nr. VE9 – iki Didupis upės pakrančių apsaugos juostos 38 m atstumu. Į paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ribas patenka vienuolika VE (Nr. VE3, VE7, VE9, VE11, VE14, VE16, VE19, VE23, VE25, VE27, VEX4). Dėl PŪV nenumatomi hidrologinio režimo pokyčiai, upelių vagos ar kranto linijos nebus keičiamos.

PŪV teritorijoje nėra naudojamų ar detaliam išžvalgytų naudingų iškasenų telkinių. Artimiausi parengtinai ir detaliam išžvalgyti naudingųjų iškasenų telkiniai nutolę 2,3 km atstumu nuo artimiausios VE.

VE įrengimui reikalingame plote bus nustumtas dirvožemio sluoksnis, kuris bus sandėliuojamas statybų aikštelės ribose, o užbaigus statybos darbus – panaudojamas teritorijų sutvarkymo darbams.

Informacija apie PŪV poveikį orui

Igyvendinant PŪV galimas laikinas ir lokalus oro taršos padidėjimas dėl kurą naudojančių įrenginių (žemės darbų, transportavimo, statybos ir kt. technikos) naudojimo darbų vietoje. Šis oro taršos padidėjimas bus trumpalaikis, epizodinis (tik darbų vykdymo metu) ir reikšmingo poveikio aplinkos kokybei neturės. Eksploatacijos metu stacionarių oro taršos šaltinių nebus. Laikina ir lokali oro tarša galima eksploatuojamų VE aptarnavimo metu. Tokia tarša yra neženkli ir neturės reikšmingo neigimo poveikio.

Informacija apie PŪV poveikį kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei

Kraštovaizdis, saugomos teritorijos.

Pagal Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-10-02 įsakymu Nr. D1-703 „Dėl Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano patvirtinimo“ (toliau – Tvarškumo planas), kraštovaizdžio vizualinio estetinio potencialo brėžinio sprendinius, PŪV teritorija didžiaja dalimi priskiriama V0H2-d tipo arealui, dvi nagrinėjamų VE įrengimo vietos (Nr. VE21 ir VE23) patenka į V1H2-d tipo arealą, dvi nagrinėjamų VE įrengimo vietos (VEX1 ir VEX2) patenka į V2H1-b tipo arealą. Tvarškumo plane nustatyti ypač raiškios ir vidutinės vertikaliosios sąskaidos atvirų ir pusiau atvirų erdvių kraštovaizdžio (V3H2 ir V2H2) arealai nuo artimiausių analizuojamų VE įrengimo vietų yra nutolę 14,2 km ir 13,6 km atstumu. Artimiausias kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškas – Svirkančių atodangos apžvalgos vieta, įtraukta į vertingiausių Lietuvos kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų sąrašą, nuo artimiausios VE įrengimo vietos yra nutolęs 3,7 km atstumu. Atsižvelgiant į Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nurodytus poveikio reikšmingumo kriterijus bei apskaičiuotą reikšmingo poveikio vietos kraštovaizdžio vertybėms atstumą (~ 1,67 km) nuo PŪV sprendinių (maksimalaus planuojamo 167 m stiebo aukščio VE) ir 3,7 km nuotolį iki artimiausio kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taško vertingiausiuose kraštovaizdžio arealuose (Svirkančių atodanga), VE parko įrengimo poveikis kraštovaizdžiui laikomas nereikšmingu.

VE vietos nepatenka į saugomų ar Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribas ar jų buferines zonas. Nuo artimiausios VE įrengimo vietos iki Pavirvyčių botaninio draustinio ribos yra 380 m atstumas, Ventos regioninio parko – 1,8 km. Nuo artimiausios VE iki „Natura 2000“ Virvytės slėnis (BAST) – 385 m atstumas, Ventos vidurypis (BAST) – 2,6 km.

Atsižvelgiant į šiuo metu planuojamą naują Ventos regioninio parko ribą, planuojamos VE Nr. VE10, VE11, VEX2, patenka į mažesnę nei 2 km atstumą nuo Ventos regioninio parko, kuriame pagal Mažeikių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius VE statyba draudžiama. Siekiant išsaugoti Ventos paslėnių kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, VE Nr. VE10, VE11, VEX2 neplanuojama įrengti.

Biologinė įvairovė.

Planuojamos VE įrengimo vietos išdėstytos agrarinėse teritorijose. Mažiausias atstumas nuo planuojamų VE įrengimo vietų iki miškų yra apie 22–179 m. VE įrengimui, požeminių elektros kabelių linijų tiesimui ar privažiavimo kelių įrengimui miško kirtimai nebus atliekami.

Planuojamos VE įrengimo vietos abiem alternatyvų atvejais nepatenka į išskirtas Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių ribas. Nuo artimiausių elektrinių įrengimo vietų iki buveinių yra 179–293 m atstumas. Artimiausia pelkė, esanti žemės sklype (kad. Nr. 7840/0002:117), nutolusi 147 m atstumu nuo planuojamos VE Nr. VE24.

PŪV teritorijoje 2022 m. rugpjūčio – 2023 m. liepos mėnesiais buvo atlikti paukščių stebėjimai, perėjimo ir veisimosi vietų nustatymas, galimų rizikų identifikavimas. Stebėjimais nustatyta, kad teritorijoje migruoja ir praskrenda visų funkcinių grupių paukščiai. Virš planuojamų VE Nr. VE34, VEX3 ir VE20 fiksuotas didžiausias bendras perskrendančių paukščių skaičius, tačiau šios elektrinės neturėtų daryti reikšmingo neigiamo poveikio, nes gausiausiai virš šių VE fiksuotos žvirblinių ir sėjikinių paukščių grupės, kurioms elektrinių veikla netrukdo perskridimams teritorijoje dėl saugaus atliekamų skrydžių aukščio, todėl susidūrimo rizika su VE yra labai maža. Plėšrieji paukščiai stebėti visoje teritorijoje, išskyrus pačioje šiauriausioje teritorijos dalyje ties planuojamomis VE32 ir VE35 vietomis. Ypač daug perskridimų fiksuota virš vakaruose planuojamų elektrinių Nr. VE24, VE26, VE27 vietų. Gandriniai ir gervės registruoti visoje planuojamo VE parko

teritorijoje. Gausesni šių paukščių būriai stebėti rytinėje teritorijos dalyje, virš planuojamų VE Nr. VE10, VE11, VE12, VE13, VE15 ir VEX5 įrengimo vietų.

Visoje stebėtoje teritorijoje iš viso buvo registruota 11 plėšriųjų paukščių rūšių: jūrinis erelis, mažasis erelis rėksnys, nendrinė lingė, paprastasis pelėsakalis, paprastasis suopis, paukštvanagis, sakalas keleivis, sketsakalis, startsakalis, vištvanagis ir stepinė lingė. Dauguma jų teritorijoje stebėtos retai ir tik pavieniais individualais. Mažasis erelis rėksnys ir paprastasis suopis PŪV teritorijoje fiksuoti aktyviai skraidantys ir naudojantys teritoriją.

Mažieji ereliai rėksniai aktyviausiai skraidė vakarinėje planuojamos teritorijos dalyje, intensyviausiai – virš planuojamos VE Nr. VE24. Dažniausiai šie paukščiai skrido virš atvirų laukų, kur, tikėtina, medžiojo, tačiau fiksuoti ir perskridimai virš miškingų vietų, kur buvo rasta ir mažųjų erelių rėksnių lizdų. Šie paukščiai teritoriją naudoja veisimuisi, jauniklių maitinimui.

Paprastieji suopiai teritoriją naudojo intensyviau nei mažieji ereliai rėksniai, jų perskridimai fiksuoti visoje teritorijoje. Intensyviausi skrydžiai stebėti virš planuojamų VE Nr. VE27 ir VE9 vietų. Paukščiai stebėti tiek virš atvirų, dirbamų laukų, tiek virš greta esančių miškelių. Paprastasis suopis retai kada skrenda medžioti toliau nei 500 m nuo savo lizdo, todėl teritorijoje stebėti paukščiai gali rodyti vietinių perinčių paprastųjų suopių pasiskirstymą teritorijoje.

Juodieji gandrai PŪV teritoriją naudoja retai, nors vietovėje ir rasti šių paukščių lizdai.

Ataskaitoje apie kiekvieną identifikuotą jautrios VE poveikiui paukščių rūšies lizdą buvo nubrėžtas rūšiai jautriausias atstumas nuo lizdo, kur galimai bus fiksuojamas neigiamas poveikis: juodajam gandrui – 2500 m, mažajam ereliui rėksniui – 2000 m, paprastajam suopiui – 500 m. Ataskaitoje nurodoma, kad šie atstumai buvo pateikti projekto VENBIS ataskaitose ir Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų apraše¹. Į mažųjų erelių rėksnių lizdines teritorijas iš viso pateko 27 planuojamos VE, į paprastųjų suopių lizdines teritorijas pateko 2, į juodojo gandro – 7 planuojamos elektrinės. Ataskaitoje nurodoma, kad tikėtina, kad visos VE, patenkančios į kelių paukščių lizdines teritorijas arba yra arčiausiai užimto plėšriojo paukščio ar gandro lizdo, darys didžiausią neigiamą poveikį.

Ataskaitoje nurodyta, kad didžiausią riziką perintiems jautriems VE poveikiui paukščiams gali kelti 10 VE, kurios planuojamos arčiau kaip 1000 m atstumu nuo plėšriųjų paukščių lizdų: VE11, VE12, VE25, VE30, VE32, VE33, VE34, VE35, VEX4, VEX5. Būtent šios planuojamos VE turi didelę susidūrimo su plėšriais paukščiais riziką, todėl siūlomos poveikio mažinimo priemonės – VE veiklos stabdymas šviesiu paros metu nuo kovo 25 d. iki rugsėjo 25 d.

Visoms VE, kurios yra didesniu nei 1000 m atstumu nuo plėšriųjų paukščių lizdų, turi būti įrengiamos video sistemos su technologinėmis galimybėmis identifikuoti skrendančius plėšriuosius paukščius. VE veikla turi būti sulėtinama, kol plėšrieji paukščiai praskrenda pro pavojingą VE veikimo zoną. Tokių VE yra 17: Nr. VE4, VE8, VE9, VE10, VE13, VE14, VE19, VE20, VE21, VE23, VE24, VE26, VE27, VE29, VE31, VEX2, VEX3. Taip pat atsižvelgiant į paprastojo suopio elgseną ir naudojamos teritorijos dydį, VE stabdymą planuoja taikyti toms elektrinėms, kurios nutolusios nuo paprastojo suopio lizdavietės 250 metrų, likusiame atstume į VE įdiegiant paukščių atpažinimo sistemas. Į juodojo gandro lizdines teritorijas, įvairiu atstumu nuo lizdo patenka 7 planuojamos VE (Nr. VE13, VE14, VE26, VE34, VEX3, VEX4, VEX5), joms visoms numatytos poveikio mažinimo priemonės.

PAV metu PŪV teritorijoje atlikti šikšnosparnių tyrimai. Duomenys rinkti šikšnosparnių migracijos periodu (2022 ir 2024 m.) ir 2023 m. veisimosi laikotarpiu. Ataskaitoje nustatyta, kad rudeninės migracijos metu planuojamo VE parko teritorijoje dažniausiai fiksuoti aukšto ir vidutiniško jautrumo VE poveikiui grupių šikšnosparniai, o rytinėje PŪV teritorijos dalyje fiksuotas didelis jų aktyvumas, vertinant, kad rugpjūčio naktimis arčiausiai Virvytės upės, kuri, tikėtina, yra svarbus šikšnosparnių migracijos kelias ir gamtiniame karkase išskirtas kaip migracijos koridorius, planuojamos VE Nr. VE1, VEX1, VE2, VE3 ir VEX2 gali daryti reikšmingą poveikį

¹ patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-406 „Dėl Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

šikšnosparniams rugpjūčio mėnesio naktimis nuo 21 val. iki 4 val. ryto. Siekiant išvengti galimo reikšmingo poveikio siūloma nuo pat parko veikimo pradžios taikyti poveikio prevencijos ir mažinimo priemonę – elektrinių stabdymą rugpjūčio mėnesio naktimis nuo saulėlydžio iki saulėtekio, kuomet nėra kritulių, rūko, o oro temperatūra yra didesnė kaip 10 °C ir vėjo greitis rotoriaus aukštyje mažesnis kaip 6 m/s.

Šikšnosparnių veisimosi laikotarpiu 2023 m. gegužės–liepos mėn. buvo atliktos maršrutinės ir taškinės šikšnosparnių apskaitos. PŪV teritorijoje vyraujantys šikšnosparniams potencialiai svarbūs kraštovaizdžio elementai yra miško pakraščiai ir upeliai, kurių dauguma yra kanalizuoti bei melioracijos grioviai. Mažesniu kaip 200 m atstumu nuo jų planuojama statyti 34 VE, iš kurių 26 VE numatyta šalia miško, 3 šalia upelio arba melioracijos kanalo, o 5 planuojamos mažesniu kaip 200 m tiek nuo miško, tiek nuo upelio ar melioracijos griovio.

Už 100 m nuo miško pakraščio stovinčios VE mentė arčiausiai žemės paviršiaus prasisuktų 45 m aukštyje, 50 m nuo miško pakraščio zonos ribą kirstų maždaug 61 m aukštyje ir artėjant link miško atstumas nuo žemės didėja – arčiausiai nuo miško pakraščio būtų nutolusi apie 12,5 m atstumu ir prasisuktų maždaug 132,5 m aukštyje, todėl ataskaitoje nurodyta, kad ne arčiau kaip už 100 m nuo miško pakraščio stovinčios VE nedarys reikšmingo poveikio šikšnosparniams, nes prasisuks žymiai aukščiau nei įprastai medžių lajos aukštyje ar virš jos skrenda ir besimaitina šikšnosparniai. Arčiau kaip 100 m nuo miško pakraščio planuojamos 22 iš 40 VE. Siekiant išvengti reikšmingo poveikio šikšnosparniams, planuojama šioms 22 VE ir 5 planuojamoms VE, esančioms arčiausiai šikšnosparnių migracijos kelio, taikyti poveikio mažinimo priemonę – įdiegti specialią įrangą, kuri fiksuoja šikšnosparnių aktyvumą ir šiam pasiekus nustatytą ribą stabdo numatytam laikui konkrečios VE veiklą. Šios įrangos veikimo laikotarpis apims gegužės – spalio mėn. laikotarpį. Kaip specialios įrangos diegimui alternatyvia poveikio mažinimo priemone ataskaitoje numatytas VE stabdymas šikšnosparnių aktyvumo laikotarpiu, kurie nustatyti pagal PŪV teritorijoje vykdytų tyrimų duomenis, t. y. šalia pušynų esančioms VE gegužės–liepos mėn., šalia lapuočių medynų – gegužės–birželio mėn., o prie mišraus medyno ar spygliuočių jaunuolyno – liepos mėn.: 9 VE planuojama stabdyti gegužės – birželio mėnesiais, 13 VE – liepos mėnesį, o arčiausiai šikšnosparnių migracijos kelio 5 planuojamoms VE stabdymo laikotarpį pratęsiant iki rugsėjo 20 d.

Informacija apie PŪV poveikį materialinėms vertybėms

PŪV žemės sklypuose gyvenamųjų teritorijų plėtra planavimo dokumentais nenumatoma – žemė numatyta palikti žemės ūkiui, todėl dirbti žemę ir gauti iš jos produkciją ir tokią pat materialinę naudą bus galima ir toliau – šiuo aspektu niekas nesikeis. Su žemės savininkais VE įrengimui bus sudaromos ilgalaikės žemės nuomos sutartys.

Informacija apie PŪV poveikį nekilnojamoms kultūros vertybėms

Planuojamos VE nepatenka į kultūros paveldo objektų teritorijas ar jų apsaugos zonas. Artimiausios registruotos nekilnojamosios kultūros vertybės yra nutolusios 49 m atstumu – Birbiliškės kaimo senosios kapinės, vad. Bogdelio kapinaitėmis (4346), Tučių I k. antrosios senosios kapinės (4359) – 514 m atstumu nuo planuojamos VE.

Atstumas nuo VE Nr. VE14 įrengimo vietos iki kultūros paveldo objekto ir teritorijos ribos – 49 m, iki apsaugos nuo fizinio poveikio zonos – 39 m. VE Nr. VE14 statybos aikštelės įrengimo vieta būtų projektuojama taip, kad nepatektų į kultūros paveldo vertybes ir objektus.

Informacija apie PŪV poveikį visuomenės sveikatai

Apskaičiuotas 4 x stiebo aukštis atstumas (t. y. atstumas iki Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 str. 9 punkte išvardintų pastatų ir teritorijų) yra 668 m. Šiame atstume PŪV I alternatyvos atveju yra identifikuoti 8 gyvenamieji namai, II alternatyvos atveju – 12. Vystytojas turės gauti pastatų savininkų sutikimus dėl VE įrengimo vietos galimybės I vystymo alternatyvos atveju Nr. VE8, VE11, VE23, VE26, VE29.

Artimiausia gyvenamoji teritorija nuo VE nutolusi 262-309 m atstumu. Artimiausias visuomeninės paskirties objektas (Balsių stovykla) nuo VE vietos nutolęs apie 730 m atstumu.

Pagal triukšmo sklaidos modeliavimo rezultatus, įvertinus PŪV sąveiką su gretimybeje esančiomis ir suplanuotomis VE, prognozuojamas VE sukliamas triukšmo rodiklis ties gyvenama ir visuomeninės paskirties aplinka I vystymo alternatyvos atveju gali siekti 29,1–47,0 dBA, II vystymo

alternatyvos atveju 29,5–47,5 dBA. PŪV sukeliamas triukšmo lygis I vystymo alternatyvos atveju ties sodybomis G10, G17, II vystymo alternatyvos atveju ties sodybomis G10, G11, G12, G17 viršys didžiausius leidžiamus triukšmo ribinius dydžius taikomus gyvenamajai bei visuomeninės paskirties pastatų aplinkai pagal Lietuvos higienos normą HN 33:2011². Šiuos viršijimus įtakoja planuojamos VE Nr. VE11, VE23 ir VEX2. Ties sodybomis G11 ir G12 planuojamai VE Nr. VEX2 maksimalią garso galią siūloma riboti iki 101 dBA, ties sodyba G10 – vėjo elektrinei Nr. VE11 – atitinkamai iki 104 dBA, ties sodyba G17 – VE Nr. VE23 – iki 102 dBA. PŪV vystytojas planuoja sodybos G10 išpirkimą ir likvidavimą, pakeičiant žemės sklypo paskirtį iš gyvenamosios į žemės ūkio. Likvidavus sodybą G10, ribojimai VE11 gali būti netaikomi. Siūlomi VE Nr. VE11, VE23 ir VEX2 garso galios ribojimai taikomi nakties periodu (22-7 val.). Pritaikius poveikio mažinimo priemones, didžiausias garso lygis ties gyvenamąja aplinka siektų iki 44,7 dBA.

Pagal atliktus šešėliavimo sklaidos skaičiavimus, įvertinus ir gretimoje aplinkoje esamas ir suplanuotas VE, nustatyta, kad artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje šešėliavimas gali viršyti ribinę 30 val./metus šešėlių mirgėjimo trukmę gyvenamojoje aplinkoje. Numatoma, kad I alternatyvos atveju 29 VE, II alternatyvos atveju – 33 VE turi būti statomos su automatine šešėliavimo mažinimo priemone – šešėliavimo reguliavimo „shadow shut-down“ sistema. Ši sistema intensyviausios saulės valandomis stabdys VE sukimašį ir leis eliminuoti šešėlių mirgėjimą gyvenamų sodybų teritorijose. Su šia priemone šešėliavimo trukmė gyvenamojoje aplinkoje sieks iki 24:48 val./metus ir neviršys ribinės 30 val. per metus. Techninio projekto metu, pasirinkus konkretų VE modelį ir jo parametrus, bei tikslinant galutinį VE skaičių, vystytojas gali atlikti pakartotinus šešėliavimo skaičiavimus ir atitinkamai pagal naujus skaičiavimus patikslinti siūlomas PŪV šešėliavimo mažinimo priemones.

Informacija apie PŪV riziką dėl ekstremaliųjų įvykių ir situacijų

Saugus atstumas VE griūties atveju sudarytų 305,4 m. Gyvenamoji sodyba G10 (Mažeikių r. sav., Vieksnių sen., Dauginių k., Nabulių g. 37) patenka į apskaičiuotą VE Nr. VE11 griūties zoną. Atsižvelgiant į mažo atstumo iki gyvenamųjų pastatų sąlygojamą riziką, VE Nr. VE11 įrengimas būtų galimas tik po sodybos G10 išpirkimo ir likvidavimo. Kita artimiausia VE Nr. VE23 nuo sodybos G17 yra nutolusi 309 m atstumu. Gyvenamosios paskirties pastatas į šios VE griūties zoną (305,4 m) nepatenka.

Artimiausia UAB „Žvirblonių žalioji energija“ suplanuota VE nuo planuojamos VE Nr. VE35 nutolusi tik 90 m, tačiau toks atstumas tarp VE nėra saugus veiklos vystymui, todėl šios VE įrengimo klausimas bus sprendžiamas vystytojų abipusiu susitarimu. Nepasiekus susitarimo dėl normatyvinių atstumų tarp šių VE išlaikymo, VE Nr. VE35 statybos bus atsisakyta.

6. Priemonių, numatomam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo padariniams likviduoti. Pateikiamas šių priemonių aprašymas, nurodant kokiam planuojamame ūkinės veiklos etape jos bus numatytos ir įgyvendintos (pvz., statybą leidžiančio dokumento, leidimo naudoti žemės gelmių išteklius arba ertmes, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo, taršos leidimo ar kitų įstatymuose nurodytų leidimų išdavimo etape, veiklos vykdymo etape, veiklos nutraukimo etape).

6.1. Iki veiklos vykdymo pradžios:

6.1.1. Iki VE parko statybų pradžios bus paruošta ir suderinta paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programa VE parko poveikiui įvertinti. Monitoringo programa apims vienerių metų trukmės tyrimus iki VE statybos ir metų trukmės tyrimus statybos metu bei trijų metų trukmės tyrimus/monitoringą pradėjus VE parko eksploataciją, vėliau metų tyrimus/monitoringą kartojant kas 5 metus. Atlikta paukščių ir šikšnosparnių tyrimų ataskaita už laikotarpį iki statybos pradžios bus pateikta Aplinkos apsaugos agentūrai iki VE statybos darbų pradžios.

6.1.2. Siekiant išsaugoti Ventos paslėnių kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, nestatoma VE Nr. VE10, VE11.

² Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ (toliau – Lietuvos higienos norma HN 33:2011).

6.1.3. Esami lauko keliai, kurie bus naudojami privažiavimui prie planuojamų VE įrengimo vietų bus sustiprinti, išlyginti, atnaujinta žvyro danga. Keliai, kurie bus naudojami įrangos atvežimui į planuojamas elektrinių įrengimo aikštes, turi būti itin lygūs, išlyginti, keliuose negali būti duobių ir didesnių nelygumų.

6.1.4. Siekiant išvengti antrinės taršos kietosiomis dalelėmis, itin sausu oru šiltuoju metų laiku statybos etape numatoma taikyti kelių dulkJėjimą mažinančias priemones: sutvarkyti vietos kelius, drėkinti kelio dangą, naudoti dulkių surišėjus.

6.1.5. VE parko požeminio elektros kabelio linijos susikirtimuose su vandens telkiniais bus tiesimos vamzdžiuose uždaru prastūmimo būdu arba kryptinio gręžimo būdu, t. y. upelių vaga nebus pažeidžiama kasant atviru būdu.

6.1.6. Statybų metu bus imamasi prevencinių priemonių gruntinio vandens užteršimo išvengimui: skystų ir kitų cheminių medžiagų atliekų surinkimui bus numatyti specialūs indai, galimų avarinių išsiliejimų (pvz., kuro ar tepalų išsiliejimui iš statybos mechanizmų) atvejams statybvietėje bus laikomos naftos produktus absorbuojančios medžiagos (pjuvenos, smėlis, gamykliniai sorbentai ir pan.).

6.1.7. VE, privažiavimo kelių ar kabelių įrengimo metu sulaužius ar pažeidus melioracinius įrenginius, jie bus tinkamai sutvarkyti PŪV organizatoriaus lėšomis.

6.1.8. Iki veiklos vykdymo pradžios VE14 statybos vietoje bei planuojamoje 30kV kabelio tiesimo vietoje bus atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrimai vadovaujantis Paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2022³ 7.5 ir 7.8 punktais.

6.2. Veiklos vykdymo etape:

6.2.1. Nuo VE parko veiklos pradžios mažiausiai 3 pirmus metus bus vykdomas monitoringas, vėliau kartojant metų trukmės tyrimus kas 5 metus. Monitoringo metu bus vertinamas ne tik VE poveikis paukščiams ir šikšnosparniams, bet ir poveikio mažinimo priemonių efektyvumas. Pradėjus veiklą bus atliekamas žūvančių paukščių ir šikšnosparnių monitoringas, siekiant nustatyti konkrečių VE galimo neigiamo poveikio reikšmingumą ir pasiūlyti efektyviausias priemones, leidžiančias poveikio išvengti, jį sumažinti iki nereikšmingo arba kompensuoti. Monitoringo metu gauti paukščių lizdaviečių duomenys bus suvedami į Saugomų rūšių informacinę sistemą (SRIS).

6.2.2. Siekiant apsaugoti plėšriuosius paukščius, numatoma VE, kurios planuojamos arčiau kaip 1000 m atstumu nuo plėšriųjų paukščių lizdų: VE12, VE25, VE30, VE32, VE33, VE34, VE35 veiklos stabdymas šviesiu paros metu, nuo kovo 25 d. iki rugsėjo 25 d.

6.2.3. VE, kurios yra didesniu nei 1000 m atstumu nuo plėšriųjų paukščių lizdų, kurių Nr. VE4, VE8, VE9, VE13, VE14, VE19, VE20, VE21, VE23, VE24, VE26, VE27, VE29, VE31, numatomos video sistemos su technologinėmis galimybėmis identifikuoti skrendančius plėšriuosius paukščius ir sulėtinti VE veiklą, kol plėšrieji paukščiai praskrenda pro pavojingą elektrinės veikimo zoną.

6.2.4. Atsižvelgiant į galimą suminį poveikį su greta veikiančiais ir suplanuotais elektrinių parkais, PŪV numatomos papildomos poveikio mažinimo priemonės: VE Nr. VE18, VE22, VE28, VE30, VE35 instaliuoti vaizdo atpažinimo sistemos (radarus), kurios identifikuoja skraidančius plėšriuosius paukščius ir gali autonomiškai išjungti VE, jei plėšrieji paukščiai skrenda link vėjaračio zonos.

6.2.5. Šikšnosparnių apsaugai, siekiant efektyviau reaguoti į padidėjusį šikšnosparnių aktyvumą numatoma arčiau kaip 100 m nuo miško pakraščio bei arčiau šikšnosparnių migracijos kelio planuojamoms VE Nr. VE1, VE2, VE3, VE4, VE5, VE6, VE7, VE9, VE12, VE13, VE14, VE15, VE17, VE18, VE20, VE21, VE22, VE23, VE26, VE27, VE30, VE31, VE33 įdiegti specialią įrangą, kuri fiksuoja šikšnosparnių aktyvumą ir šiam pasiekus nustatytą ribą stabdo numatytam laikui konkrečios VE veiklą. Šios įrangos veikimo laikotarpis apims gegužės – spalio mėn. laikotarpį nuo saulėlydžio iki saulėtekio. Pradinė stabdymo riba turėtų atitikti 3 šikšnosparnių praskridimus per minutę ir trukti ne trumpiau, kaip visą tokio aktyvumo laikotarpį. Individualūs nustatymai gali būti

³ Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“, patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. ĮV-538 „Dėl paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ patvirtinimo“.

parenkami atsižvelgiant į konkretaus gamintojo įrangos veikimo specifiką ir VE, kurioje bus diegiama ši įranga, šikšnosparnių tyrimų duomenis bei priemonės efektyvumo vertinimo rezultatus.

6.2.6. Specialios įrangos diegimui alternatyvia poveikio šikšnosparniams mažinimo priemone (nurodytą šio sprendimo 6.2.5 punkte) laikoma VE stabdymas atitinkamais laikotarpiais nuo saulėlydžio iki saulėtekio, kuomet nėra kritulių, oro temperatūra yra didesnė kaip 10 °C ir vėjo greitis rotorius aukštyje mažesnis kaip 6 m/s atitinkamais laikotarpiais. Ši priemonė būtų taikoma gegužės ir birželio mėnesiais planuojamoms VE Nr. VE6, VE9, VE15, VE20, VE21, VE23, VE27, VE30, liepos mėn. VE Nr. VE4, VE5, VE7, VE12, VE13, VE14, VE17, VE18, VE22, VE26, VE31, VE33, o arčiausiai šikšnosparnių migracijos kelio planuojamoms VE Nr. VE1, VE2, VE3 numatomas stabdymo laikotarpis nuo rugpjūčio 1 d. iki rugsėjo 20 d.

6.2.7. Bus prisidedama prie retų ir jautrių VE poveikiui paukščių rūšių išsaugojimo vykdant jų monitoringą ir stebėseną nuotolinėmis telemetrinėmis priemonėmis. Gretimoje aplinkoje iki 2 km nuo planuojamų VE perintiems jautriems VE poveikiui plėšriesiems paukščiams bus uždėti 4 telemetriniai įrenginiai (siųstuvai) ir stebimas paukščių judėjimas, paros aktyvumas, naudojamos teritorijos vietoje prieš statybas ir po elektrinių statybos darbų. Darbus atliks patyrę ornitologai turintys patirties šių telemetrinių prietaisų naudojime ir duomenų analizėje.

6.2.8. VE parko teritorijoje ir aplinkinėse teritorijose bus gerinamos plėšriųjų perinčių paukščių perėjimo sąlygos. Numatomas dirbtinių perėjimo vietų įrengimas atnaujinant senus, avarinės būklės lizdus (plėšriųjų paukščių rūšims) už VE parko ribų, ar greta jo, pirmenybę teikiant vietoms Mažeikių ir Telšių rajonų teritorijoje esantiems valstybiniais miškams: mažiausiai 2 platformos ereliams rėksniams, 2 paprastiesiems suopiams/pesliams ir 4 inkilai pelėsakaliams (inkilus tvirtinant ant pavienių medžių ar elektros laidų atramų).

6.2.9. Dėl poveikio juodiesiems gandrms kompensacinė priemonė – kasmetinė juodųjų gandrų lizdų paieška nesaugomuose, ūkinės paskirties miškuose, Mažeikių ir Telšių rajonuose. Rasti lizdai bus įtraukti į SRIS duomenų bazę, taip užtikrinant šių lizdų apsaugą. Norint pagerinti juodųjų gandrų perėjimo sąlygas šioje teritorijoje ir aplinkinėse teritorijose, 1–2 blogos būklės lizdai (pagal tai kiek bus identifikuota aplinkinėse teritorijose) bus pakeisti naujais, taip užtikrinant saugias perėjimo sąlygas juodajam gandrui.

6.2.10. Siekiant pagerinti šikšnosparnių veisimosi sąlygas, sudaryti migracijų metu jiems saugiai dienoti ir išlaikyti juos vasaros metu saugiu atstumu nuo PŪV, numatoma iškelti specialius inkilus šikšnosparniams už VE parko ribų. Tikslinga iškelti ne mažiau kaip 1 inkilą dviem statomoms VE, juos keliant ne daugiau 3 į vieną medį.

6.2.11. PŪV veiklos etape nustačius reikšmingą poveikį, jį daranti VE bus sustabdoma poveikio darymo laikotarpiu kol neįdiegiamos su Aplinkos apsaugos agentūra suderintos poveikio mažinimo priemonės. Po su Aplinkos apsaugos agentūra suderintų papildomų priemonių įdiegimo, stebimas jų veiksmingumas, kol nebus įsitikinta, kad pritaikytos papildomos priemonės reikšmingam poveikiui išvengti yra veiksmingos. Jei poveikis išlieka reikšmingas ir su visomis išbandytais poveikio mažinimo priemonėmis, VE negali būti eksploatuojama laikotarpiu, kada ji gali daryti reikšmingą poveikį biologinei įvairovei.

6.2.12. Įrengiant VE Nr. VE24 ir VE25, PŪV vykdytojas įgyvendins specialiojo plano Nr. 1 aiškinamojo rašto 2.6. skyriuje išdėstytas biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugai numatytas priemones bei 2.7. skyriuje „Specialiojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną“ numatytas prievoles ūkio subjektui, t. y. pastačius elektrines atliks vienkartinį kraštovaizdžio pakitimo įvertinimą ir paukščių ir šikšnosparnių monitoringo ataskaitas bei kraštovaizdžio vertinimą pateiks Telšių rajono savivaldybės tarybai ir administracijai.

6.2.13. Triukšmo mažinimui nakties periodu (22-7 val.) VE Nr. VE23 nustatytas maksimalios garso galios ribojimas iki 102 dBA.

6.2.14. PŪV I alternatyvos atveju statybos etape bus įdiegiamas šešėliavimo mažinimo „Shadow Shut-down“ mechanizmas VE Nr. VE1, VE2, VE3, VE4, VE5, VE7, VE8, VE9, VE12, VE14, VE15, VE16, VE20, VE21, VE23, VE24, VE25, VE26, VE27, VE28, VE29, VE30, VE31, VE32, VE33, VE34, VE35.

6.3. veiklos nutraukimo etape:

6.3.1. Pasibaigus VE eksploatavimo laikotarpiui, VE bus išmontuojamos, demontuota technologinė įranga bei atskiros įrangos dalys bus utilizuojamos pagal tuo metu galiosiančius teisinius reikalavimus.

7. Trumpas aplinkos stebėsenos (monitoringo) priemonių aprašymas, jei taikoma.

Monitoringas bus vykdomas pagal monitoringo planą, nurodytą ataskaitos 3.11 skyriuje „Stebėseną (monitoringas)“.

8. Pateiktos poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados (pobūdis, data, rašto Nr.).

8.1. Mažeikių rajono savivaldybės administracija 2023-06-23 raštu Nr. (2.21E)R8-2424 nurodė, kad neprieštarauja PŪV bei ataskaitoje numatytiems PŪV alternatyvoms pritaria.

8.2. Telšių rajono savivaldybės administracija 2023-06-12 raštu Nr. R17-1117 nurodė, kad ataskaitos kokybei pastabų neturi, PŪV neprieštarauja ir ataskaitoje pateiktoms PŪV alternatyvoms pritaria.

8.3. Akmenės rajono savivaldybės meras 2024-04-18 raštu Nr. MS-224 pritarė ataskaitai ir abejoms I ir II PŪV alternatyvoms.

8.4. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Telšių departamentas 2023-07-17 raštu Nr. (8-11 14.3.3 Mr)2-33415 pritarė ataskaitai ir PŪV (I ir II) alternatyvoms.

8.5. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Mažeikių priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba 2024-05-16 raštu Nr. 9.4-6-454 /2024(11.6.74 E) pritarė ataskaitai ir PŪV.

8.6. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Telšių priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba 2024-05-17 raštu Nr. 9.4-6-458 /2024(11.6.74 E) pritarė ataskaitai ir PŪV.

8.7. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Telšių–Tauragės teritorinis skyrius 2024-05-17 raštu Nr. 2TeT-249-(9.38-TeT E) pritarė ataskaitai ir PŪV I alternatyvai.

8.8. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba) 2024-07-18 raštu Nr. V3-1884 ir 2024-12-30 raštu Nr. V3-2847 pateikė išvadą, kad nepritaria ataskaitos kokybei ir PŪV įgyvendinimui (abiem ūkinės veiklos vykdymo alternatyvoms). Aplinkos apsaugos agentūra, įvertinusi Tarnybos išvadą, 2024-12-03 raštu Nr. (30-2)-A4E-13421 priėmė sprendimą pasitelkti konsultantus poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir su ja pateiktai poveikio aplinkai vertinimo subjekto išvadai, suinteresuotos visuomenės pasiūlymams ir jų įvertinimams vertinti ir išvadoms dėl PŪV poveikio biologinei įvairovei pateikti.

Aplinkos apsaugos agentūra, vadovaudamasi PAV įstatymo 11 straipsnio 6 dalimi, pakvietė PAV proceso dalyvius dalyvauti nuotoliniame pasitarime PAV subjektų išvadoms aptarti prieš priimant sprendimą dėl PŪV poveikio aplinkai. Pasitarimas įvyko 2024-05-20 10.00 val. nuotoliniu būdu. Pasitarimo metu buvo aptartos PAV subjektų išvados. Po pasitarimo 2024-05-21 parengtas pasitarimo protokolas Nr. A7-21.

9. Visuomenės informavimas ir dalyvavimas (kur, kada, kaip informuota ir dalyvavo visuomenė, apibendrintas suinteresuotos visuomenės pasiūlymų pobūdis pagal temas).

Informacija apie viešą visuomenės supažindinimą su ataskaita paskelbta Agentūros interneto svetainėje (2023-03-29), Mažeikių rajono savivaldybės administracijos skelbimų lentoje ir interneto svetainėje (2023-03-30), Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Vieکشnių seniūnijos skelbimų lentoje (2023-03-29), Telšių rajono savivaldybės administracijos skelbimų lentoje (2023-03-30) ir interneto svetainėje (2023-03-31), Telšių rajono savivaldybės administracijos Tryškių seniūnijos skelbimų lentoje (2023-03-29), Telšių rajono savivaldybės administracijos Nevarėnų seniūnijos skelbimų lentoje (2023-03-29), Mažeikių rajono savivaldybės laikraštyje „Santarvė“ (2023-03-31), Telšių rajono savivaldybės laikraštyje „Telšių žinios“ (2023-03-31), PAV dokumentų rengėjo interneto svetainėje (2023-03-31).

Viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita vyko hibridiniu būdu: 2023-05-03 17.30 val. Mažeikių r. sav. Vieکشnių seniūnijos patalpose (Tilto g. 12, Vieکشniai, Mažeikių r.), 2023-05-04 17.00 val. Telšių r. sav. Nevarėnų seniūnijos patalpose (Liepų g. 16, Nevarėnai, Telšių r.) ir internetinės vaizdo transliacijos būdu.

Iki viešo visuomenės supažindinimo su ataskaita suinteresuota visuomenė teikė pastabas/pasiūlymus dėl PŪV poveikio aplinkai. PAV dokumentų rengėjas šias pastabas/pasiūlymus užregistravo ir kartu su PŪV organizatoriumi parengė suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą, kuris pateiktas ataskaitos 11 priede.

Aplinkos apsaugos agentūra savo interneto svetainėje *aaa.lrv.lt* visuomenei apie gautą ataskaitą paskelbė 2023-11-30. Per nustatytą terminą Aplinkos apsaugos agentūra iš suinteresuotos visuomenės pasiūlymų dėl ataskaitos ir PŪV poveikio aplinkai negavo.

Po visuomenei nustatyto termino pateikti pasiūlymus Aplinkos apsaugos agentūra gavo 2 visuomenės pasiūlymus: 2024-04-08 fizinio asmens pasiūlymas dėl PŪV triukšmo ir šešėliavimo vertinimo bei įtakos visuomenės sveikatai Meškių k., Akmenės r. ir 2024-04-16 fizinio asmens pasiūlymas dėl PŪV poveikio vertinimo planuojamai gyvenamo namo statybai, arčiau nei 2 km nuo VE. Pasiūlymai buvo įvertinti, ataskaitoje nurodant, kaip atsižvelgta ar neatsižvelgta į teiktus pasiūlymus. Parengtas suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimas pateiktas ataskaitos priede Nr. 11. Aplinkos apsaugos agentūra, išnagrinėjusi suinteresuotos visuomenės pasiūlymus ir šių pasiūlymų įvertinimą nustatė, kad ataskaitoje yra pateiktas galimas PŪV poveikio visuomenės sveikatai įvertinimas, kuriame nustatyta, kad reikšmingas neigiamas fizininės taršos (pritaikius planuojamas triukšmo ir šešėliavimo mažinimo priemones) ir kitos taršos poveikis gyvenamajai aplinkai nenumatomas. VE statybai pasirinkti žemės sklypai ir VE išdėstymas teritorijoje yra tokiu atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, kad būtų išvengta fizininės taršos įtakos gyventojų sveikatai.

10. Tarpvalstybinės konsultacijos (kur, kada, kaip vyko tarpvalstybinės konsultacijos, gautų pasiūlymų pobūdis).

VE parkas planuojamas šiaurinėje Lietuvos dalyje atokiau nuo valstybės sienų (nuo artimiausios planuojamos VE įrengimo vietos iki sienos su kaimynine Latvija yra apie 24,5 km atstumas. Atsižvelgiant į atstumą ir PŪV pobūdį bei mastą, vykdant PŪV reikšmingas neigiamas tarpvalstybinis poveikis nenumatomas.

11. Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo sąlygos, susijusios su atliktu poveikio aplinkai vertinimu:

11.1. iki veiklos vykdymo pradžios:

11.1.1. VE, kurių Nr. VE1, VE24 ir VE25 įrengimas galimas tik pakoregavus galiojančių teritorijų planavimo (specialiųjų planų) sprendinius, t. y. tik kai šių VE įrengimo vietos pateks į specialiuosiuose planuose išskirtas vėjo jėgainių parkų galimos plėtros teritorijų ribas, taip, kaip numatyta ataskaitos 1.3 skyriuje.

11.1.2. Atsižvelgiant į paukščių ir šikšnosparnių vienerių metų iki statybų pradžios tyrimų rezultatus, parko savininkas turi peržiūrėti numatytas reikšmingo neigiamo poveikio prevencijos ir mažinimo priemones ir spręsti dėl jų tęstinumo arba koregavimo, arba sugriežtinimo. Esant poreikiui sprendime numatytas priemones koreguoti arba sugriežtinti, šios priemonės turi būti taikomos nuo veiklos pradžios.

11.2. veiklos vykdymo etape:

11.2.1. Ne mažiau kaip trejus metus nuo VE eksploatavimo pradžios vykdyti paukščių ir šikšnosparnių bei poveikio mažinimo priemonių efektyvumo monitoringą. Mažiausiai vienerių metų trukmės stebėjimus vykdyti ne rečiau kaip kas penkerius metus nuo paskutinių stebėjimų.

11.2.2. Reikšmingo neigiamo poveikio ribą šikšnosparniams laikyti 2 po viena VE per metus žuvusius šikšnosparnius, o plėšrūnų poveikio ir ieškotojo efektyvumo paklaidą taikyti tuo atveju, kai randamų šikšnosparnių skaičius būna didesnis. Reikšmingo neigiamo poveikio riba šikšnosparniams gali būti koreguojama rengiant monitoringo programą, atsižvelgiant į jiems nustatytas ribas Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų apraše.

11.2.3. Atsižvelgiant į VE eksploatavimo ir reikšmingo neigiamo poveikio prevencijos ir mažinimo priemonių efektyvumo monitoringo rezultatus, parko savininkas turi peržiūrėti numatytas ar taikomas reikšmingo neigiamo poveikio prevencijos ir mažinimo priemones ir spręsti dėl jų tęstinumo arba koregavimo, arba sugriežtinimo.

11.2.4. Jei poveikis biologinei įvairovei išlieka reikšmingas ir po visų papildomų poveikio mažinimo priemonių įdiegimo, VE negali būti eksploatuojama laikotarpiu, kada ji gali daryti reikšmingą poveikį biologinei įvairovei. Taip pat, nustatčius reikšmingą poveikį, VE negali būti eksploatuojama kol neįdiegiamos numatytos poveikio mažinimo priemonės.

11.2.5. Vykiant PŪV turi būti užtikrinta, kad nebus viršijami Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 nustatyti triukšmo ribiniai dydžiai. Jei nustatyti triukšmo ribiniai dydžiai būtų viršijami, turi būti numatytos ir įgyvendintos reikšmingo neigiamo poveikio išvengimo, sumažinimo ir/ar kompensavimo priemonės.

11.2.6. Vykiant PŪV, PAV dokumentų rengėjų pasirinktas Vokietijos standartų rekomenduojamas šešėliavimo ribinis lygis gyvenamosiose teritorijose negali būti viršijamas. Jei rekomenduojamas šešėliavimo ribinis lygis gyvenamosiose teritorijose būtų viršijamas, turi būti taikomos papildomos šešėliavimo mažinimo priemonės.

11.2.7. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už ataskaitoje pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį / nutraukti veiklą.

11.3. veiklos nutraukimo etape:

11.3.1. Sutvarkyti statybvietai, statybines atliekas, demontuoti VE pamatus, sutvarkyti buvusių statinių teritoriją (žemės paviršių) į buvusią padėtį prieš statybas.

11.4. PŪV užsakovas privalo savo lėšomis įgyvendinti ir vykdyti ataskaitoje ir šio sprendimo 6 punkte numatytas priemones neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti.

12. Motyvai, kuriais buvo remtasi priimančiam sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai:

12.1. Ataskaitą nagrinėję PAV subjektai: Mažeikių rajono savivaldybės administracija, Telšių rajono savivaldybės administracija, Akmenės rajono savivaldybės meras, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Telšių departamentas, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Telšių – Tauragės teritorinis skyrius, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdybos Mažeikių priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Telšių priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba pritarė ataskaitai ir PŪV.

12.2. Tarnyba 2024-07-18 raštu Nr. V3-1884 ir 2024-12-30 raštu Nr. V3-2847 pateikė išvadą, kad nepitaria ataskaitos kokybei ir PŪV įgyvendinimui (abiem ūkinės veiklos vykdymo alternatyvoms). Išvadoje pateikti motyvai:

- Ataskaitoje nurodoma, kad šikšnosparnių tyrimai migracijos metu vykdyti tikrai dvejuose monitoringo taškuose. Atsižvelgiant į tai, kad monitoringo taškai turi būti proporcingai parenkami pagal PŪV teritorijoje esančius kraštovaizdžio elementus, Tarnybos nuomone šikšnosparnių migracijos tyrimai atlikti per mažai tyrimo taškų.

- Ataskaita nepapildyta duomenimis ar joje naudojami mažųjų erelių rėksnių (toliau – MER) GPS/GSM siųstuvų duomenys, PŪV teritorijoje ir Lietuvoje vykdytų tyrimų, yra patelių ar patinų. Žinant MER poros narių skirtumus, kad patinas savo elgesiu yra gerokai aktyvesnis (daugiau medžioja, didžiąją laiko dalį vienas maitina patelę ir jauniklį), norint tinkamai įvertinti MER porų aktyvumą ir naudojamos teritorijos dydį pasitelkiant GPS/GSM siųstuvų duomenis, labai svarbu žinoti ar siųstuvas buvo uždėtas patinui ar patelei, nes patelių duomenys iškreips poros naudojamų teritorijų dydžius. Tačiau ataskaitos rengėjai šios informacijos nepateikia ir toliau teritorijos naudojamo analizė naudoja duomenis neatsižvelgiant į MER labai svarbius lyčių skirtumus šiuo aspektu.

- Lizdinės teritorijos dydžio nustatymui ataskaitos rengėjai ir toliau naudoja tik 50 proc. GPS/GSM siųstuvais surinktų MER skrydžių duomenų ir ataskaitoje nepaaiškina, kodėl tik 50 proc. duomenų naudojimas, jų manymu, yra pakankamas veisimosi metu naudojamos teritorijos dydžiui nustatyti. Taip pat analizei naudojami ne viso veisimosi sezono duomenys, o tik nuo liepos antros pusės iki migracijos surinkti duomenys. Remdamiesi šiais nepilnais duomenimis Ataskaitos rengėjai teigia, kad „Svarbi šiai rūšiai riba yra iki 1000 m nuo lizdo, kur vyksta intensyviausia paukščio veikla, todėl 1000 m spinduliu turi būti taikomos griežčiausios apsaugos ir poveikio mažinimo priemonės, taip eliminuojant 70 % viso reikšmingo neigiamo poveikio nuo VE. Likusi neigiamo poveikio dalis (~30 %) bus eliminuota pasitelkiant video atpažinimo sistemas“. Atkreiptinas dėmesys, kad griežčiausia poveikio mažinimo priemonė yra ne VE veiklos stabdymas jautriu laikotarpiu, o VE atsisakymas reikšmingo neigiamo poveikio zonose. Tarnybos nuomone, dėl juodojo gandro jautrumo antropogeniniam poveikiui, artimoje lizdų aplinkoje VE neturėtų būti statomos.

- Ataskaitos rengėjų siūloma reikšmingo neigiamo poveikio mažinimo priemonė „VE veiklos stabdymas šviesiu paros metu, nuo kovo 25 d. iki rugsėjo 25 d.“ nėra tiksli, nes nėra nurodyta, kas bus laikoma VE veiklos stabdymu. Pagal Tarnybai PAV proceso metu teikiamą informaciją dėl VE veikimo yra nurodoma, kad net ir neveikimo metu VE menčių sukimasis nėra sustabdomas, net ir ne darbo režimu VE lėtai sukasi 2-3 apsisukimų per minutę greičiu. Tačiau atsižvelgiant į planuojamą VE menčių ilgį 87.5 m, jų sukimosi greitis galuose išlieka didelis nuo 66 iki 99 km/val., todėl išlieka paukščio žūties tikimybė.

- Ataskaitos rengėjai nepateikė papildomos informacijos dėl jų siūlomos poveikio mažinimo priemonės - video sistemos su technologinėmis galimybėmis identifikuoti skrendančius plėšriuosius paukščius ir VE veiklos sulėtinimo, kol plėšrieji paukščiai praskrenda pro pavojingą VE veikimo zoną veiksmingumo. Tarnybos nuomone, šiai priemonei svarbus ne tik paukščio užfiksavimo atstumas, fiksavimo efektyvumas, bet ir labai svarbu ar fiksavus paukštį VE yra spėjamos sustabdyti laiku. Pagal ataskaitoje pateiktą VE sustabdymo laiką ir pagal atliktus tokiu principu veikiančių sistemų bandymus realioje aplinkoje, priemonės efektyvumas nėra pakankamas. Tarnyba nuomone, siūlomos poveikio mažinimo priemonės negalima laikyti pakankamai efektyvia, kad būtų išvengta reikšmingo neigiamo poveikio, kuomet VE yra statomos reikšmingo neigiamo poveikio zonoje (1-2 km atstumu nuo MER lizdų).

- Tarnyba nesutinka, kad siūloma suminio reikšmingo neigiamo poveikio mažinimo priemonė - VE, esančioms gretimybėje su kitais parkais, kurių Nr. VE18, VE22, VE28 instaliuoti vaizdo atpažinimo sistemas (radarus), kurios identifikuoja skraidančius plėšriuosius paukščius ir gali autonomiškai išjungti VE, jei plėšrieji paukščiai skrenda link vėjaračio zonos yra pakankama. Visų pirma, iki 10 km, be šia ataskaita planuojamų 36 VE (pasirinkus 1 alternatyvą 33 VE), yra suplanuotos 239 VE, 13 iš jų jau yra pastatyta, iki 5 km spinduliu yra suplanuota apie 86 VE. Toks didelis VE parkų skaičius, kurie pagal savo išdėstymą sudarys vieną didelį VE parką (t. y. pagal artimą atstumą tarp jau suplanuotų ir šia ataskaita planuojamų VE parko) sukels didelį neigiamą spaudimą VE jautrios rūšims VE parkų teritorijose, kuris paveiks čia perinčias, pro teritoriją praskrendančias VE jautrias rūšis. Ne visiems iš 9 suplanuotų VE parkų numatytos reikšmingo neigiamo poveikio mažinimo priemonės. Trims iš jų suplanuotas VE menčių dažymas, kuris nėra galimas pagal Kliūčių ženklinimo tvarkos aprašą, taigi kaip ir nenumatyta jokių poveikio mažinimo priemonių. Trims VE parkams „video sistemos“ (automatinės paukščių fiksavimo ir VE stabdymo sistemos), dėl šios priemonės trūkumų Tarnyba išsamiai pasisakė 2 motyve. Kitiems VE parkams pagal ataskaitoje pateikiamą informaciją nenumatytos jokios poveikio mažinimo priemonės. Todėl Tarnyba nekeičia savo pozicijos, kad šia ataskaita planuojamas VE parkas kartu su jau suplanuotais parkais kels reikšmingą neigiamą poveikį vietinei plėšriųjų paukščių populiacijai dėl nuolatinės žūties rizikos ir buveinių pasikeitimo, kurį sukels VE ir reikalingos infrastruktūros įrengimas.

- Kaip galima reikšmingo neigiamo poveikio mažinimo priemonė šikšnosparniams numatyta diegti specialią įrangą, kuri fiksuoja šikšnosparnių aktyvumą ir šiam pasiekus nustatytą ribą stabdo numatytam laikui stabdo konkrečios VE veiklą, tačiau nenurodyta šikšnosparnių aktyvumo riba,

kurią pasiekus VE turėtų būti stabdomos. Pasirinkus per aukštą ribą bus nepasiektas šikšnosparnių apsaugos tikslas.

- Tarnyba nesutinka su ataskaitoje pateikta reikšmingo neigiamo poveikio riba šikšnosparniams - prie VE per 5 monitoringo dienų ciklą, randami 3 ir daugiau žuvę individai. Tarnybos nuomone, tokia riba itin aukšta ir reikštų, kad prie kiekvienos VE visu stebėjimų laikotarpiu, kas 5 dienas galės žūti po 2 šikšnosparnius ir jokios poveikio mažinimo priemonės galėtų būti netaikomos. Šikšnosparniai yra ilgaamžiai ir mažai jauniklių vedantys gyvūnai todėl net ir poros individų žūtis dėl vienos VE gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį populiacijai, todėl siūlo reikšminga šikšnosparnių žūčių riba laikyti, šiuo metu monitoringo programose taikomą ribą, kai prie vienos VE per metus žūva 2 ar daugiau šikšnosparnių individų, įskaičiavus plėšrūnų poveikio ir ieškoto efektyvumo paklaidą.

Aplinkos apsaugos agentūra, įvertinusi Tarnybos išvadoje pateiktus motyvus, išnagrinėjusi ir įvertinusi ataskaitą, 2024-12-03 raštu Nr. (30-2)-A4E-13421 priėmė sprendimą pasitelkti konsultantus ataskaitai ir su ja pateiktai PAV subjekto išvadai, suinteresuotos visuomenės pasiūlymams ir jų įvertinimams vertinti ir išvadoms dėl PŪV poveikio biologinei įvairovei pateikti. Konsultantai 2025-01-31 raštu Nr. SK-25-04 pateikė išvadą, kad PŪV nedarys reikšmingo neigiamo poveikio biologinei įvairovei ir pritaria veiklos I alternatyvai – 35 VE parko įrengimui ir eksploatacijai PŪV teritorijoje, nurodė išvados motyvus bei pateikė nuomonę dėl vertinimo metodų, rezultatų ir ataskaitos kokybės.

Aplinkos apsaugos agentūra, išnagrinėjusi ir įvertinusi ataskaitą, Tarnybos išvados motyvus ir konsultantų pateiktą išvadą nustatė, kad:

- ataskaitoje pateikti tyrimai yra pakankamos apimties ir yra atlikti remiantis galiojančių teisės aktų reikalavimais ir pagal šiuo metu vyraujančią panašaus pobūdžio tyrimų praktiką, todėl jais remiantis galima prognozuoti galimą poveikį PŪV teritorijoje aptinkamoms VE poveikiui jautrioms paukščių ir šikšnosparnių rūšims. Ataskaitoje pateikiami paukščių ir šikšnosparnių stebėjimų duomenys apima 2022 m. rugpjūčio – 2023 m. liepos mėnesius, t. y. apima paukščių pavasarinės migracijos, veisimosi, rudeninės migracijos bei šikšnosparnių veisimosi ir rudeninės migracijos, laikotarpius. Be to, 2024 m. rugpjūčio 1 d. – spalio 20 d. laikotarpyje PŪV teritorijoje buvo atlikti papildomi migruojančių šikšnosparnių tyrimai. Šiai apskaitai pasirinkti taškai buvo tolygiai pasiskirstę po planuojamo VE parko teritoriją ir, tuo pačiu, prie skirtingų kraštovaizdžio elementų grupių. Pagal vykdytų šikšnosparnių tyrimų rezultatus parinktos poveikio mažinimo priemonės.

- VE galima grėsmė VE jautrioms paukščių ir šikšnosparnių rūšims ataskaitoje įvertinta išsamiai išanalizavus tyrimų metu surinktus duomenis (taip pat remiantis ir papildomai 2024 m. atliktais šikšnosparnių tyrimais, bei GSM/GPS siųstuvu pažymėto suaugusio mažojo erelio rėksnio realių perskridimų teritorijoje duomenimis bei apibendrintais kitose Lietuvos vietose surinktais papildomais duomenimis), todėl ataskaitoje siūlomos poveikio mažinimo priemonės efektyviai mažins VE keliamas grėsmes, nes yra pritaikytos konkrečiai šios PŪV teritorijai. Ataskaitoje pagrįstas PŪV susidūrimų su VE grėsmę mažinančių priemonių parinkimas, numatant visoms VE, kurios yra mažesniu nei 1000 m atstumu nuo žinomo lizdo, taikyti efektyvią prevencinę priemonę – VE veiklos stabdymą šviesiu paros metu, nuo kovo 25 d. iki rugsėjo 25 d. Visoms likusioms VE, kurios yra planuojamos didesniu nei 1000 m atstumu nuo plėšriųjų paukščių lizdų, numatoma taikyti automatinio plėšriųjų paukščių aptikimo ir VE stabdymo priemonę nuo VE parko veiklos pradžios.

- Ataskaitoje vertinant galimą VE poveikį MER, papildomai vertinami duomenys gauti iš GPS/GSM siųstuvais pažymėtų MER. Šių tyrimų apžvalga atlikta ir duomenys ataskaitoje pateikti papildomai PAV dokumentų rengėjo iniciatyva (telemetrinių duomenų rinkimas ir naudojimas nėra privalomas rengiant ornitologinių tyrimų dalį PAV metu). PAV dokumentų rengėjas pateikiamus duomenis naudoja kaip argumentą 1000 m. nuo lizdo išskiriamos „jautrumo“ zonos išskyrimui ir šis atstumas sutampa su atstumu, kuris šiai rūšiai yra nustatytas Aplinkos ministro 2023-12-12 įsakymu Nr. D1-406 „Dėl Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

- Ataskaitoje pateikta paukščių automatinio aptikimo sistemų apžvalga, kurioje pateikiami dešimties skirtingų gamintojų siūlomų produktų svarbiausi techniniai rodikliai, pateiktos nuorodos į techninę dokumentaciją ar atitinkamas mokslines publikacijas, kuriose pateikiami vienos ar kitos sistemos efektyvumo tyrimų rezultatai.

- Agentūra, atsižvelgdama į konsultantų išvadą, nustatė sąlygą šio sprendimo 11.2.2. papunktyje reikšmingo neigiamo poveikio ribą šikšnosparniams laikyti 2 po viena VE per metus žuvusius šikšnosparnius, o plėšrūnų poveikio ir ieškotojo efektyvumo paklaidą taikyti tuo atveju, kai randamų šikšnosparnių skaičius būna didesnis. Reikšmingo neigiamo poveikio riba šikšnosparniams gali būti koreguojama rengiant monitoringo programą, atsižvelgiant į jiems nustatytas ribas Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų apraše.

- Ataskaitoje įvertintas suminis PŪV, gretimais jau veikiančio ir suplanuotų VE parkų poveikis paukščiams ir šikšnosparniams. Atsižvelgiant į jautrių VE poveikiui paukščių lizdines teritorijas, visos šiuo sprendimu planuojamos VE, patenkančios į buferines zonas nuo lizdų, turi numatytas poveikio mažinimo priemones. Ataskaitoje nustatyta, kad dėl PŪV, suminis parkų poveikis nedarys reikšmingo neigiamo poveikio teritorijoje perintiems jautriems paukščiams. Suminis poveikis taip pat nebus reikšmingai neigiamas ir vertinant paukščių perskridimą teritorijoje. Didžiojoje dalyje kitų vystytojų suplanuotoms VE yra diegiamos paukščių atpažinimo sistemos arba rotorius mentys dažomos dviguba raudona arba juoda linija, taip siekiant jas padaryti labiau matomas skrendantiems paukščiams.

- VE parkui iki statybos darbų pradžios bus paruošta ir su Aplinkos apsaugos agentūra bei Tarnyba suderinta paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programa VE parko poveikiui migruojantiems, perintiems paukščiams ir besiveisiantiems bei migruojantiems šikšnosparniams įvertinti bei poveikio mažinimo priemonių efektyvumui įvertinti. Programa bus rengiama pagal Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo reikalavimus, kuriame pateikiamos vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio jautrioms jų poveikiui paukščių rūšims kriterijų reikšmės. Vykdamas paukščių ir šikšnosparnių monitoringą, bus užtikrinama, kad PAV metu nustatytas poveikis nebūtų viršijamas, o nustačius reikšmingą poveikį, VE darbas bus koreguojamas siekiant poveikį padaryti nereikšmingu.

- PŪV eksploatacijos metu pritaikius ataskaitoje ir šio sprendimo 6 skyriuje numatytas reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams mažinimo priemones, t. y. vėjo elektrinių stabdymą nustatytais laikotarpiais, video sistemų diegimą, šios priemonės bus pakankamos galimam reikšmingam neigiamam poveikiui sumažinti iki nereikšmingo lygio ir įgyvendinus šio sprendimo 11 skyriuje nustatytas sąlygas, nenumatomas reikšmingas neigiamas poveikis paukščiams ir šikšnosparniams. Dėl mažesnės rizikos plėšriems paukščiams veisimosi metu, palankesnė PŪV I alternatyva.

12.3. PŪV žemės sklypai nepatenka į saugomas bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas bei jų buferines zonas ir su jomis nesiriboja. Artimiausia Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorija (buveinių apsaugai svarbi teritorija *Virvytės slėnis*) yra ~385 m atstumu nuo artimiausios planuojamos VE vietos, artimiausia saugoma teritorija – Pavirvyčių botaninis draustinis yra ~380 m atstumu nuo artimiausios planuojamos VE. PŪV metu saugomose teritorijose esančios natūralios buveinės nebus užstatomos arba kitaip sunaikinamos, pažeidžiamos ar suskaldomos, buveinių ploto pokytis nenumatomas, todėl PŪV neturės reikšmingo neigiamo poveikio saugomoms teritorijoms ir jose saugomoms vertybėms. Planuojamos VE VEX2 įrengimo vieta nutolusi mažesniu nei 2 km atstumu nuo Ventos regioninio parko, tačiau ši VE, kuri numatyta II alternatyvos atveju, nebus įrengiama, todėl dėl išlaikomų VE įrengimo vietų atstumų nuo saugomų teritorijų palankesnė PŪV I alternatyva.

12.4. Vadovaujantis Tvarkymo plano kraštovaizdžio vizualinio estetinio potencialo žemėlapiu, VE nepatenka į 27 ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealus ir vietoves bei į labai didelio ir didelio estetinio potencialo ypač ir vidutiniškai raiškius kraštovaizdžio kompleksus. PŪV

teritorija patenka į V0H2-d, V1H2-d, V2H1 indeksais pažymėtą kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipą. VE Nr. VEX1 ir VEX2 (II alternatyva) įrengimo vietos patenka į vidutinės vertikalios sąskaidos pusiau uždary iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdžio arealą (V2H1), esantį ties Virvytės upės slėniu. Nors šis arealas nėra priskiriamas prie ypač saugomo kraštovaizdžio teritorijų ir ypač raiškių kraštovaizdžio kompleksų, kuriuose VE įrengimas būtų draudžiamas, tačiau lyginant su aplinkinėmis teritorijomis Virvytės slėnio arealo kraštovaizdis yra jautresnis. Siekiant išlaikyti esamą vietos kraštovaizdžio kompleksų kokybę numatoma nevystyti planuojamų VE VEX1 ir VEX2 ir šiuo atžvilgiu II veiklos alternatyva vertinama kaip didesnę poveikį kraštovaizdžiui daranti alternatyva. VE parko vystymo I alternatyvos atveju poveikis kraštovaizdžiui bus mažesnis. Atsižvelgiant į Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nurodytus poveikio reikšmingumo kriterijus bei apskaičiuotą reikšmingo poveikio vietos kraštovaizdžio vertybėms atstumą (~ 1,67 km) nuo PŪV sprendinių (maksimalaus planuojamo 167 m stiebo aukščio VE) ir 3,7 km nuotolį iki artimiausio kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taško vertingiausiuose kraštovaizdžio arealuose (Svirkančių atodanga), VE parko įrengimo poveikis kraštovaizdžiui laikomas nereikšmingu.

12.5. Pagal atliktus triukšmo sklaidos skaičiavimus, apribojus VE Nr. VE23 darbo režimą naktimis, kad garso lygis neviršytų 102 dBA, nustatyta, kad VE I alternatyvos atveju sukeliamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje gali siekti iki 44,4 dBA ir neviršys Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 reglamentuojamų triukšmo ribinių dydžių, todėl neigiamas poveikis visuomenės sveikatai nenumatomas.

12.6. Šešėliavimo poveikio vertinimui nėra Lietuvoje sukurtų ir patvirtintų metodikų, o leistina šešėliavimo trukmė neregamentuojama. PAV dokumentų rengėjas pasirinko Vokietijos standartų rekomenduojamą šešėliavimo ribinį lygį, t. y. maksimaliai 30 val./metus arba 30 min./dieną. Pagal WindPRO programa atliktą šešėliavimo sklaidos modeliavimą nustatyta, kad PŪV I alternatyvos atveju VE statybos etape įdiegus šešėliavimo mažinimo „Shadow Shut-down“ mechanizmą, šešėliavimo trukmė gyvenamųjų sodybų aplinkoje neviršys maksimalaus leistino skaičiaus – 30 val. per metus ir 30 min per dieną (pagal Vokietijos normatyvus).

12.7. PŪV teritorija nepatenka į Kultūros vertybių registre registruotų objektų ir vietovių teritorijas bei kultūros vertybių apsaugos zonas, todėl tiesioginės įtakos kultūros paveldo objektams neturės ir nepažeis jų vertingųjų savybių.

12.8. Nuo artimiausios PŪV VE 4,6 km atstumu veikia UAB „Luturna“ 13 VE parkas. Gretimoje aplinkoje (5 km spinduliu) suplanuoti VE parkai: 90 m atstumu UAB „Žvirblonių žaliaji energija“ 25 VE parkas, 400 m atstumu UAB „Telšių vėjo energija“ 24 VE parkas, 1,6 km atstumu UAB „Telšių vėjo jėgainės“ 32 VE parkas, 2,3 km atstumu UAB „L-VĖJAS“ 21, 23 ir 26 VE parkai, 2,6 km atstumu UAB „Balteva“ 17 VE parkas. Ataskaitoje įvertintas galimas suminis analogiškos ūkinės veiklos poveikis aplinkai (biologinei įvairovei, kraštovaizdžiui ir kt. aplinkos elementams) ir visuomenės sveikatai, ir konstatuota, kad atsižvelgus į visų numatomų poveikio mažinimo priemonių visumą, suminis VE parkų poveikis nedarys reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai.

12.9. Vandens, žemės, dirvožemio ir / ar biologinės įvairovės ištekliai naudojami nebus. PŪV metu cheminių medžiagų ir preparatų (įskaitant ir pavojingas chemines medžiagas/preparatus), radioaktyvių medžiagų, pavojingų/nepavojingų atliekų naudojimas ir laikymas nenumatomas. PŪV metu numatoma naudoti vieną iš alternatyviųjų energijos šaltinių – vėjo energiją. Žalioji energetika yra alternatyva neatsinaujinančių išteklių naudojimui ir taršos į aplinką mažinimui.

12.10. Pagal ataskaitoje pateiktą informaciją, naudojant poveikį aplinkai mažinančias priemones ir vykdant sprendimo 11 punkte nustatytas sąlygas, PŪV įgyvendinimas nesukels reikšmingo neigiamo poveikio dirvožemiui, žemės paviršiui ir jos gelmėms, vandeniui, materialinėms vertybėms, kraštovaizdžiui ir šių elementų tarpusavio sąveikai; PŪV sukiamų biologinių, cheminių ir fizikinių veiksnių reikšmingo neigiamo poveikio visuomenės sveikatai; reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai dėl PŪV ekstremaliųjų įvykių ir situacijų rizikos.

13. Sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai pobūdis.

Išnagrinėjus ir įvertinus ataskaitą, suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą, remiantis poveikio aplinkai vertinimo subjekto, konsultantų išvadomis dėl ataskaitos ir PŪV poveikio aplinkai, atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis PAV įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2 punktu, priimamas sprendimas: UAB „Eko Termo“ PŪV – vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Mažeikių ir Telšių rajonų savivaldybėse (pagal I ūkinės veiklos vystymo alternatyvą, įrengiant 33 vėjo elektrines: 29 VE Mažeikių r. sav. teritorijoje – Nr. VE2, VE3, VE4, VE5, VE6, VE7, VE8, VE9, VE12, VE13, VE14, VE15, VE16, VE17, VE18, VE19, VE20, VE21, VE22, VE26, VE27, VE28, VE29, VE30, VE31, VE32, VE33, VE34, VE35; 4 VE Telšių r. sav. teritorijoje – Nr. VE1, VE23, VE24, VE25) įvykdžius šio sprendimo 6 ir 11 dalių priemones ir sąlygas, atitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus.

Pagal ataskaitoje pateiktą informaciją, naudojant poveikį aplinkai mažinančias priemones ir vykdant sprendimo 11 punkte nustatytas sąlygas, PŪV įgyvendinimas nesukels reikšmingo neigiamo poveikio dirvožemiui, žemės paviršiui ir jos gelmėms, vandeniui, materialinėms vertybėms, nekilnojamosioms kultūros vertybėms, biologinei įvairovei, kraštovaizdžiui ir šių elementų tarpusavio sąveikai; PŪV sukeltų biologinių, cheminių ir fizikinių veiksnių reikšmingo neigiamo poveikio visuomenės sveikatai; reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai dėl PŪV ekstremaliųjų įvykių ir situacijų rizikos.

Sprendimas dėl PŪV poveikio aplinkai yra priimtas pagal pateiktą ataskaitą, kuri paskelbta Agentūros interneto svetainėje <https://aaa.lrv.lt/> nuorodoje *Poveikio aplinkai vertinimas (PAV) > 2025 metai > 9. Informacija apie priimtus sprendimus dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai 2025 m.* ir yra šio sprendimo sudedamoji dalis.

14. Nurodoma sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai apskundimo tvarka.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Regionų administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius) (skundas gali būti paduotas bet kuriems šio teismo rūmams) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo arba įteikimo dienos.

Direktorė

Milda Račienė

Laima Prudnikovienė, tel. +370 665 55456, el. p. laima.prudnikoviene@gamta.lt

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS SPRENDIMO DĖL UAB „EKO TERMO“ VĖJO
ELEKTRINIŲ PARKO ĮRENGIMO IR EKSPLOATACIJOS MAŽEIKIŲ IR TELŠIŲ
RAJONŲ SAVIVALDYBĖSE POVEIKIO APLINKAI ADRESATŲ SĄRAŠAS**

Mažeikių rajono savivaldybės administracija

Telšių rajono savivaldybės administracija

Akmenės rajono savivaldybės administracija

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos

Kopija

Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Aplinkos apsaugos agentūra 188784898, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	SPRENDIMAS DĖL UAB „EKO TERMO“ VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO ĮRENGIMO IR EKSPLOATACIJOS MAŽEIKIŲ IR TELŠIŲ RAJONŲ SAVIVALDYBĖSE POVEIKIO APLINKAI
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-02-07 Nr. (30-2)-A4E-1425
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Milda Račienė, Direktorius
Sertifikatas išduotas	MILDA RAČIENĖ, Aplinkos apsaugos agentūra LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-02-07 15:36:25 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-02-07 15:36:33 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2024-06-18 09:50:22 – 2028-06-17 09:50:22
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.80.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-02-07 15:42:03)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-02-07 15:42:03 DBSIS